

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrti in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge isvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Delavniki „Kotliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Dr. Korošec — drugokrat proglashen za kandidata.

Shod v Mestinju se je za liberalce popolnoma ponesrečil.

Vsi narodni kmetje, in bila jih je velika večina, so stali trdno kakor skala za dr. Korošca. Govori dr. Kukovec, Strmška, Kušeca itd. so ostali brezuspešni. Izmed istih, ki so glasovali za Kukovečevega kandidata g. Žurmana, ki je obrnil hrbet Kmečki zvezi, so bili po večini priznani štajerčijanci in liberalni učitelji. Dobili smo naslednje brzojavke:

Smartje pri Jelšah. Shod Narodne stranke v Mestinju popolnoma ponesrečen. Okoli 800 za Korošca. Kukoveč kandidat Žurman kakih 200 glasov. Navdušenje naših velikansko.

Rogaška Slatina. V Mestinju bilo okoli 1000 zborovalcev. Tudi zvesti Kozjani so bili. Duhovnikov nobeden. Vendar tri četrti za dr. Korošca, liberalci in štajerčijanci z Vinkom Žurmanom grdo pogoreli.

Slovenski volilei!

„Slovenska kmečka zveza“ je sklicala v vsakem okraju zaupen shod, ki naj določi kandidata. Vsled sklepov teh zaupnih shodov bo kandidiral

Ivan Roškar,

posestnik v St. Jurju v Slov. gor. in deželni poslanec za volilni okraj Maribor levi breg Drave, St. Lenart, Gornja Radgona in Ljutomer.

Franc Pišek,

posestnik in župan v Hotinji vasi za volilni okraj Maribor desni breg Drave, Slovačica in Konjice.

Dr. Anton Korošec,
urednik v Mariboru

za volilni okraj Šmarje, Rogatec, Kozje.

Dr. Jožef Povalej,

veleposestnik v St. Juriju ob juž. žel. in finančni komisar v Mariboru.

za volilni okraj Celje in Vransko.

Franc Robič,

deželni odbornik v Gradcu

za volilni okraj Marnberg, Slovenjgradec, Šoštanj in Gornjigrad.

Dr. Ivan Benkovič,
odvetnik v Brežicah

za volilni okraj Brežice, Sevnica in Laško.

Dr. Miroslav Ploj,

dvorni svetnik na Dunaju

za volilni okraj Ptuj in Ormož.

Vsak kmet in delavec, ki ljubi svoj stan in ki mu hoče dobro, bo volil dne 14. maja te kandidat!

Dragi tovariši kmetje!

Bliža se dan 14. maja 1907, ko bomo morali z volilnim listkom v roki odločiti, v čigave roke položimo skrb za svoj blagor, odločiti bomo morali med kandidati Slovenske kmečke zveze, Narodne stranke in socialdemokratske stranke.

Programi vseh strank več ali manj poznamo.

Slovenska kmečka zveza

je ustanovljena v svrhu obrambe in uspešnega zastopanja blagora kmečkega stanu, ki tvori ogromno večino slovenskega naroda na Spodnjem Štajerskem; take enotne organizacije je dosedaj pomanjkovalo, zato se glas kmeta tudi nikjer ni resno upošteval. Ni dovolj, da kmet samo tarna nad svojim slabim stanjem, kmet mora zakričati: šele potem se nas bo slišalo na najvišjih mestih v državi, ki odločujejo o naši usodi. Ravno v ta namen je ustanovljena Slovenska kmečka zveza.

Na čelu zveze stoje najboljši in najrazumnejši slovenski kmetje na Spodnjem Štajerskem, med temi državnozborna kandidata gg. Roškar in Pišek, ki bodeja najboljša tolmača kmečkih zahtev v državnem zboru.

A Slovenska kmečka zveza ni zavrgla temeljev dosežanj naše politike in je zlasti pritegnila v svoje vrste v parlamentarnem boju osivele moze g. deželnega odbornika Robiča in g. svetnika Ploja, oba dva bivša državna poslanci, ki že dobro poznata polzka pota politike in bodeja Kmečko zvezo obvarovala neprevidnih korakov.

Razun tega potrebuje Slovenska kmečka zveza v svrhu razširjenja svojih idej mladih čilijih močij, ki bodo z vsem ognjem zastopale njene cilje; izbrala si jih je v osebah gg. Korošca, bivšega zaslužnega državnega poslance, dr. Povaleja in odvetnika dr. Benkoviča; vsi ti so sodelovali pri ustanovitvi Kmečke zveze in so ter bodo na številnih shodih zanesli njene ideje med ljudstvo, v zadnjo vas.

Slovenska kmečka zveza hoče v prvi vrsti zastopati koristi kmečkega stanu; nam hoče priboriti mesto v državi, katero nam gre po našem številu, po našem krvnem in denarnem davku, kmečkemu stanu hoče zagotoviti trajen obstoj, rešiti ga hoče njegovih bremen, zlasti šolskih, odpreti mu nove vire pridobitka; to je njen poglavitni in vrhovni namen. V državnem zboru hoče sodelovati z drugimi kmečkimi strankami, katere bodo skupno tvorile večino mad zastopniki drugih stanov.

Kmečki stan je temelj Slovenske kmečke zveze. Toda Kmečka zveza nikakor ne odriva drugih stanov, ako so pripravljeni sodelovati za povzdigo sedaj najbolj tlačnega stanu; tudi Kmečka zveza hoče podpirati njih zahteve, v kolikor so opravilene in ne nasprotujejo našim zahtevam.

Kmečka zveza se v prvi vrsti poteguje za mallega kmeta; ravno mali kmet pa mnogo bremen skupno nosi z malim obrtnikom, delavcem itd.; ako hočejo ti podpirati pretežno večino prebivalstva, t. j. kmeta, odrekla se jim ne bode pomoč za zboljšanje njihov gnotnega stanja.

Kmečka zveza ne odriva izobraženih stanov, zlasti tudi ne duhovnikov. Očita se nam, da smo klerikalni! Kaj je klerikalizem? Klerikalizem je nadvlada duhovščine; toda naša Kmečka zveza ne prizna nikake nadvlade, tudi ne duhovske. Pač pa bode v smislu svojih pravil v dejanju, ne le na papirju — branila in utrjevala krščanskega duha v kmečkemu stanu.

Posebno naša Kmečka zveza ne bode nikdar pozabila, da je slovenska Kmečka zveza in bode odločno branila narodne pravice našega slovenskega ljudstva.

Kmečka zveza ni samo politično orodje, kot se nam očita; to dokazuje dejstvo, da so se njej na čelo postavili kmetje sami. Sploh pa organizacija, ki šteje že danes čez 30 okrajnih odborov in čez 20.000 članov ne more zaspati, dokler je v nji saj nekaj delavnih moči.

Naši nasprotniki.

Poglejmo si naše nasprotnike! Novopečena Narodna stranka, ustanovljena od mladih neizkušanih mož v Celju, nam je napovedala najhujši boj; ona hoče med staro šaro zavreči vse naše dosežanje osivele voditelje: vsi dosežaji vspehi niso nič proti temu, kar bodejo oni dosegli! Tako nastopa in mora nastopati vsaka nova stranka, ako hoče sploh obstati; le na ta način najde lahkovernih ljudi, ki se ji vsedejo na limanice in njenim ustanoviteljem po ceni pripomorejo do moči. Naj ti gospodje pokažejo svoje uspehe, potem jim bomo verjeli, da niso politične enodnevnice muhe.

Ta stranka je začela zidati pri strehi, mesto na temelju; ta stranka hoče najprej vse v svoj koš spraviti, potem šele delati. Najprej treba delovati, potem šele pridejo sadovi. Kdor ne dela, ta tudi ne žanje. Naj nas ne slepe s tem, da bodo mnogo dosegli; naj rajše pokažejo, kaj so že dosegli. Po tem jih bomo šele sodili po njih dejanjih.

Možje pa, ki so v naši sredini, t. j. Roškar, Robič, Ploj, Korošec že lahko kažejo na sijajne uspehe svojega delovanja. Kako se Roškar, naš načelnik, v deželnem zboru poteguje za kmečke koristi, čuli smo ravno minule dni; vedno neustrašeno in brezobzirno zastopa naš blagor. Robič deluje že

mного let kot deželni odbornik v prid našega stanu; delovanje dr. Ploja in dr. Korošca v državnem zboru in dr. Ploja v deželnem zboru je nam tudi vsem znano.

Vsi skupno pa so nam letos za veliko noč dosegli novo pridobitev: slovensko kmetijsko šolo za Spodnje Štajersko, za katero prispeva dežela 400.000 kron, in so preprečili zvišanje deželnih doklad!

Kje pa so dela novopečene Narodne stranke?

Kako deluje novopečena stranka?

Zakaj smo zoper novo stranko?

Zanesla je nesrečni razpor med spodnjestajerske Slovence, ki so bili na potu mirnega in trajnega razvoja na gospodarskem in narodnem polju — to je njeno prvo delo.

Ta stranka je neodkritosrečna že v naslovu. Imenuje se Narodna stranka kot bi bile vse druge stranke nenarodne; za to krinko se pa skriva nje liberalno — protiversko obličje. Saj so znane zveze nove stranke do liberalne stranke na Kranjskem, ki je dandanes na robu propada.

Ta stranka je neodkrita v dejanju: na kmetih kriči, da je treba le kmetu pomagati, v Trbovljah in v Hrastniku pa delavcem obljubljuje zlate gradove na stroške kmeta — in si tako hoče zagotoviti obojne glasove. In samo za glasove se jim gre, za druga nič.

Ta stranka je neodkrita: kmetu obljubljuje zmanjšanje šolskega bremena, kmečkim razmeram primerno ureditev šolske dolžnosti, učiteljem pa — ki so glavni steber Narodne stranke — obeča zlate gradove na stroške kmeta.

Takozvana Narodna stranka hoče vsem stanovom ustreči, pri tem pa prezre, da je treba ustreči najbolj zatiranemu stanu, kmečkemu stanu, ki je pogoj obstoja drugih stanov; saj je njih prijatelj socialdemokrat Kristan javno priznal, da vsakdo laže, kdor vsem stanovom obljublja enako pomoč.

Takozvana Narodna stranka, oziroma njeni pristaši se bore z nepoštenimi sredstvi. Kdor ne trobi v njih rog, tega hočejo uničiti z obrekovanjem, z lažmi; celo zasebno življenje naših pristašev jim ni sveto. Vse teptajo v prah in blato, kar jim je na potu!

Poslužujejo se v boju zoper naše pristaše najbolj nizkotnih sredstev; ne zametujejo brezimnih pisem kot političnega orožja. V svojih glasilih obrekujejo naše pristaše na najpodlejši način, ker vedo, da se jim pred porotniki las ne skrivi; saj so porotniki večinoma nemčurji ali pristaši obrekujoče stranke.

Nova stranka se imenuje „narodna“, a narodnost jim je sedaj deveta briga. Ves njen luti boj meri le na to, da premaga Slovensko kmečko zvezo; ako te svoje moči uporabi zoper naše stare narodne nasprotnike, potem naj se imenuje Narodna stranka; dokler pa se bori le zoper Kmečko zvezo, imenuje naj se protikmečka stranka.

Kje pa smo še videli to stranko in njene pristaše v odkritem boju zoper nemčursko stranko? Upamo, da se nam v kratkem posreči razkriti niti, katere hočejo nekateri splesti med obema tema protikmečkima strankama. saj v volilnem boju.

Nova Narodna stranka slepi slovensko ljudstvo s svojimi kandidati. V svet so raztribili, da so njeni kandidati neodvisni kmetje, da bi premotili nas kmete. V resnici pa ti kmetje niso kmetje, ampak vse kaj drugega preje: krčmarji, trgovci, hmeljarji, graščaki, ti neodvisni kmetje tudi niso neodvisni, ampak imajo vezane roke, ker so se popolnoma zapisali novopečeni Narodni stranki, vsi ti neodvisni kmetje so pod kuratelo celjskih mladih gospodov.

S takimi sredstvi nas hoče nova stranka preslepiti, da bi svoje glasove dali „neodvisnim“, za katerimi stoji celjska stranka doktorjev. Neodvisnim nobenega glasu!

Nova stranka vodi nepošten politični boj zoper naše kandidate. Očitamo jim da niso vsi kmetje! Celjskim gospodom na vsa usta povemo, da nismo tako kratkovidni, da bi le kmete volili, mi bomo volili istega, ki bode najbolje in najuspešnejše zastopal koristi Slovenske kmečke zveze v državnem zboru. Izberite kandidate naj celjski gospodje le nam prepuste; ne potrebujemo njih kuratele.

Tudi naša Kmečka zveza potrebuje juridično naobrazenih mož; saj jih ima novopečena stranka